

Тема. Наш край у першій половині ХІХ ст.

Мета: визначити характерні риси суспільно-політичного та господарського розвитку Кременеччини в пер. пол. ХІХ ст. Охарактеризувати Кременець як один із культурно-освітніх центрів українських земель в даний проміжок часу. Познайомити із видатними особистостями, які відвідували наш край в пер. пол. ХІХ ст.

Виховувати патріотизм, гордість за свій край.

Розвивати вміння працювати з тематичними картами, пам'ять, увагу.

Основні дати: 1795 р. – включення Кременеччини до складу Російської імперії
1805 – 1834 рр. – діяльність Вищої Волинської гімназії(з 1819 р. – ліцей)

Основні особи: Гуго Коллонтай, Віллібальд Бессер, Антон-Йосип Бопре, Юліуш Словацький

Матеріали та обладнання: портрети Гуго Коллонтая, , Віллібальда Бессера, Юліуша Словацького, Тараса Шевченка, «Атлас з історії України» (9 клас), «Контурна карта Кременеччини»

Тип уроку. Урок засвоєння нових знань.

Методи: «мозковий штурм», робота з атласом та контурною картою, доповіді, вікторина.

Хід уроку

I. Організаційна частина

II. Актуалізація опорних знань.

«Мозковий штурм»

1. Складові адміністративно – політичної системи Російської імперії.
2. Перерахувати губернії у складі Київського генерал-губернаторства.
3. Який тип господарства був пануючим на українських землях?
4. Представники якої національності відігравали провідну роль серед поміщицького стану на Правобережжі?
5. Назвати основні суспільно – політичні події пер. пол. ХІХ ст., які відбулися на Правобережжі.

6. Діяльність яких організацій була поширена по території Правобережжя у вивчений період часу?
7. Які типи навчальних закладів діяли на території Російської імперії у XIX ст.?

III. Мотивація навчальної діяльності. Оголошення теми, мети, завдань уроку.

У першій половині XIX ст. за Кременцем закріпився термін «Волинські Афіни». Основне завдання нашого уроку - визначити, за рахунок чого наше місто отримало статус центру освіти Волинського регіону.

IV. Вивчення нового матеріалу

План

1. Суспільно-політичний та господарський розвиток Кременеччини
2. Кременецький ліцей
3. Видатні особи на Кременеччині

Учитель історії

На початку XIX ст. на території нашого краю відбулися процеси, характерні для більшості українських земель. Зараз ми з вами за допомогою тематичних карт атласу визначимо характерні риси розвитку Кременеччини в даний період часу за наступним планом:

1. Адміністративно-територіальний статус(позначаються адміністративні межі, підписуються Кременець як повітове місто)
2. Розвиток господарства(зафарбовується відповідним кольором спеціалізація сільського господарства та позначаються умовними знаками промислові об'єкти)
3. Суспільно-політичні та культурницькі рухи(позначаються умовними знаками таємні товариства та культурно-просвітницькі об'єкти, зафарбовується територія соціальних або національно-визвольних рухів)

Робота з картою

На закріплення учні зачитують значення зроблених позначок.

Учитель історії

Візиткою Кременця в ХІХ ст.. на 30 років був Волинський ліцей, який став місцем роботи відомих учених та місцем формування як особистостей багатьох громадських діячів.

Учень

Доповідь «Волинський ліцей»(Дод. 1)

Учитель історії

Кожний край має особистість, якою, гордиться, незважаючи на те, скільки часу вона провела на Батьківщині: тому що саме там батьки та благодатна природа прищеплювали ті риси характеру, розвивали той талант, завдяки якому вона стала відомою на весь світ. Такою людиною для нас є відомий польський поет Юліуш Словацький.

Учитель зарубіжної літератури

Доповідь «Юліуш Словацький»(Дод. 2)

Учитель історії

Звідки б українець не був родом, слово «Кобзар» є для нього святе. Кожна стежка, якою ступав на своєму тернистому шляху український пророк варта пам'яті народної.

Учитель української літератури

Доповідь «Тарас Шевченко на Кременеччині»(Дод 3)

V. Узагальнення і повторення

Таким чином, ми вияснили для себе, що незважаючи на те, що пер. пол. ХІХ ст. стала немовби періодом «штилю» для українських земель, наш край зумів відіграти не останню роль у тих процесах, які відбувалися. На закріплення ми проведемо вікторину.

Вікторина

1. Відомий російський полководець, який перебував у Кременці та подарував гімназії рідкісні книги. (М. Кутузов)
2. Перша російська жінка-офіцер, яка відбувала певний період військової служби у Кременці. (Н. Дурова)

3. Статус, який отримав Почаївський монастир у 1833 році.(лавра)
4. Український історик XIX ст., який згадує Кременець у працях «Южная Русь в конце века», «Князь Данило Романович Галицкий», «Киевский митрополит Петр Могила» (М. Костомаров)
5. Французький письменник, який здійснив подорож через Кременеччину у 1848 році (Оноре де Бальзак)
6. Автор уривку «Якщо ти будеш у моїй країні, Де котить Іква хвилі свої сині,...»(Ю Словацький)
7. Засновник Кременецького ботанічного саду (Міклер)
8. Випускник Кременецького ліцею, автор відомого серед вільнодумних товариств вірша «Рухавка» («Пісня козацька») (Тимко Падура)
9. Гора, на якій похований учасник «Співдружності польського народу» Антон-Йосип Бопре(Хрестова)
10. Містечко на Кременеччині, де Т. Шевченко був свідком гри у шахи кріпаками (Вишнівець)

VI. Підбиття підсумків уроку

VII. Домашнє завдання

Скласти складний план на тему «Наш край у першій половині XIX століття».

Дод.1

Гуго Колонтай

Юліуш Словацький

Дод. 3

Тарас Шевченко

Дод.1.2.